NLP niet effectief?

Kan niet, maar

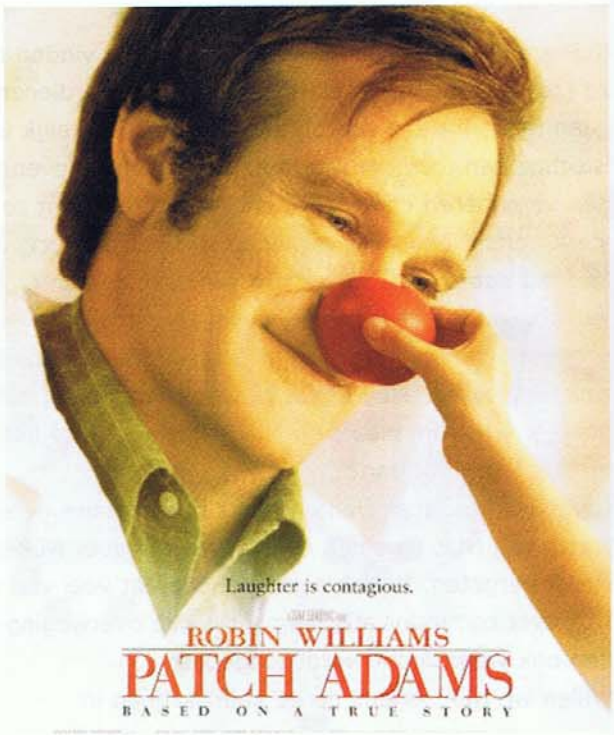
Omdat ik in mijn coachpraktijk en in opleidingen ogenschijnlijk nogal gemakkelijk doe over grote veranderingen, ben ik eens bij mezelf te rade gegaan waar dit vandaan komt. Uiteindelijk ben ik uitgekomen op een basisovertuiging die ik bij elke vraag als uitgangspunt heb: áls het mogelijk is, moet ik nog uitzoeken hoe. "Kan niet", bestaat voor mij niet. Hooguit: ik weet nu nog niet hoe het kan.

Wie goed kijkt, ziet zeer frequent de vruchten van de overtuiging dat iets 'moet kunnen', desnoods tegen de bierkaai in en de klippen op. Zo zat ik onlangs een middag aan de bank gekluisterd omdat mijn dochter, toen zeven maanden oud, het een beetje moeilijk had. Het enige dat echt prettig voor haar was, was stil op mijn arm liggen. Op zoek naar een film om de tijd wat te doden, kwam ik ergens nog een film tegen genaamd Patch Adams, die gaat over de medicus Patch Adams (Transform Health Care – through the power of a positive model). De strekking van de film is dat er in de gezondheidszorg teveel gefocust wordt op ziekte en niet op de genezende capaciteit van de mens. Wat een herkaderingen en ook: wat een mogelijkheden! Je zou kunnen denken dat de maker van de film een NLP-achtergrond heeft.

Een ander voorbeeld is het de lezer misschien bekende het verhaal van de onderneming Semco. Semco is een Braziliaanse onderneming die werkt volgens principes die betrekkelijk controversieel zijn. Werknemers bepalen hun eigen werktijden, salaris en kiezen zelf hun leidinggevende. Een droom voor veel werknemers en een concept waarbij veel managers, ondernemers en managementgoeroes direct voldoende argumenten weten aan te dragen waarom dit niet kan werken.

Als je de structuur in de wetenschappelijke en maatschappelijke ontwikkeling bekijkt, valt er één ding vooral op: alle kennis wordt uiteindelijk ingehaald. Vrijwel elk inzicht is uiteindelijk gepasseerd door nieuwe ontdekkingen en kennis, door een aanvulling of juist het tegendeel dat waar bleek te zijn. Er is een wetenschapsfilosoof die daar een theorie voor heeft ontwikkeld en die er vanuit gaat dat wetenschap niet op zoek is naar waarheid maar naar datgene dat geldig is binnen het wereldbeeld van dat moment. Bij het toepassen van de wetenschappelijke methode komen steeds opnieuw waarnemingen naar boven die niet in de bestaande modellen of paradigma's passen. Natuurlijk kun je die een tijd negeren en het wordt lastig te blijven beweren dat de wereld plat is als Columbus de rand écht niet heeft kunnen vinden. Kortom, er komen op een zeker moment teveel bewijzen om nog te kunnen blijven geloven. In het dagelijks leven is het geloof in Sinterklaas natuurlijk een prachtig voorbeeld van het langzaam afbrokkelen van een 'waarheid'. Volgens Thomas Kuhn, de eerder genoemde wetenschapsfilosoof, is er dus ook geen waar of niet waar. Er is hooguit iets dat geldig is binnen de aannames die op een bepaald moment door velen gedeeld worden.

NLP is bij uitstek een methodiek die gebruik maakt van out of the box denken en daarmee zou je kunnen zeggen dat NLP een methodiek is die uitnodigt tot kleine en grote paradigmawisselingen. Er zijn legio opvattingen te bedenken die geen deel uitmaken van onze sensus communis, de grootste gemene deler als het gaat om waarheidsbeleving. Betekent het daarmee dat het

werkt wel!

niet mogelijk is, en niet kan bestaan? Met het uitgangspunt dat NLP draait om doelgerichte communicatie, geeft dit direct ook weer een aantal grenzen aan: waar ligt jouw belangstelling om buiten de kaders te denken? Ik hoorde onlangs over een mogelijkheid om met behulp van NLP je gezichtsvermogen te verbeteren. Mooi! En ondanks mijn "min 7" past het niet bij mij om daar energie in te steken. Ik draag mijn lenzen wel.

Andere algemeen geaccepteerde grenzen dagen mij wel uit. Misschien gaat dit artikel wel het meest over het volgende verhaal: een jaar geleden sprak ik een man die vroeg om begeleiding voor zijn zoon. Hij gaf aan dat hij zelf ook met flink wat te kampen had maar dat daar niets meer aan te doen was. Hij had voortdurend last van heftige angsten, overdag en 's nachts. De man was politieman geweest van beroep en had daarbij zeer geregeld met zeer traumatiserende situaties te kampen gehad. Hij was al vijf jaar arbeidsongeschikt wegens PTSS* en volgens gerenommeerde experts absoluut niet meer te helpen. Opgegeven, zoals dat heet. Ik daagde hem uit het aan te gaan en te kijken wat er mogelijk is met NLP in combinatie met somatic experience en hij leek er niet aan te willen. Uiteindelijk is hij een half jaar later wel een NLP practitioner-opleiding gaan volgen. Zijn doel in de opleiding was af te komen van zijn nachtmerries die hem elke nacht teisterden, opdat hij eindelijk weer een normale nacht slaap zou kunnen halen. Ik had er alle vertrouwen in, immers in een 16-daagse opleiding kan er heel veel gedaan worden. Al in het eerste blok zijn er kennelijk een aantal dingen op zijn plek gevallen, gebruik makend van onder meer kinesthetische submodaliteiten, somatic experience en LOS-OP-methode (zie artikel INzicht najaar 2007). Bij het tweede blok, vijf weken later, vertelde hij me dat de nachtmerries weg zijn gebleven, hij elke nacht weer 5 uur achtereen kan slapen en zich zelfs al enkele keren vérslapen had. Overigens was het verdwijnen van de klachten op zo'n korte termijn volgens de psychotherapeut van deze man niet mogelijk en kon NLP absoluut niet effectief zijn.

Patch Adams stopte met het willen genezen van mensen en begon te werken vanuit het principe dat mensen zichzelf kunnen genezen. Voor velen een logische gedachte en een gedachte die ook nog op veel weerstand stuit. Semco is met de nieuwe organisatieprincipes van een kwakkelende industriële onderneming veranderd in een dynamisch bedrijf met een jaaromzet van 240 miljoen dollar (2004) en met enkele duizenden werknemers actief in zeer verschillende branches. De omvang is veranderd en principes zijn nog steeds hetzelfde.
Je zou het kunnen vergelijken met hoe sceptici NLP ervaren: het kan niet, maar gek genoeg werkt het wel!

CATHELIJNE WILDERVANCK IS TRAINER/COACH BIJ DE EERSTE VERDIEPING EN IS WERKZAAM BIJ HET ADHD-CENTRUM ZUID-HOLLAND.

Meer info en contact auteur:
www.eersteverdieping.nl / www.adhd-zh.nl

Cathelijne Wildervanck

** De posttraumatische stressstoornis (PTSS) is een psychische aandoening die in het DSM-IV is ingedeeld bij angststoornissen. De aandoening ontstaat als gevolg van ernstige stressgevende situaties, waarbij sprake is van levensbedreiging, ernstig lichamelijk letsel of een bedreiging van de fysieke integriteit van iemand zelf of van een ander.*